

„Maksekäsu” menetlused - lirimaa

SISUKORD

- 1 Maksekäsumenetluse olemasolu
  - 1.1 Menetluse kohaldamisala
    - 1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?
    - 1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?
    - 1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?
    - 1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?
  - 1.2 Pädev kohus
  - 1.3 Vorminõuded
    - 1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)
    - 1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?
    - 1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?
    - 1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?
  - 1.4 Taotluse rahuldamata jätmine
  - 1.5 Edasikaebamine
  - 1.6 Vastuväide
  - 1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed
  - 1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed
    - 1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?
    - 1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

1 Maksekäsumenetluse olemasolu

lirimaaal puudub konkreetne maksekäsumenetlus, kuid hageja puhul, kellele võlgnetakse teatud rahasumma või kelle nõue on kergesti kvantifitseeritav, võidakse teha tagaseljaotsus.

1.1 Menetluse kohaldamisala

Kui kostja ei ilmu kohtusse või ei esita vastulauset hageja nõudele, võidakse hageja kasuks teha tagaseljaotsus. Kui esialgne nõue puudutab kindlaksmääratud või teadaolevat summat, võib lõpliku kohtuotsuse saamiseks pöörduda kõrgema kohtu keskkantseleisse või ringkonnakohtu kantseleisse, sõltuvalt nõude summast (välja arvatud mõningate asjade korral, nt raha laenamise juhtumid, mille puhul hageja peab esitama avalduse tagaseljaotsuse tegemiseks või saama kohtu loa kohtuotsuse tegemiseks tema kasuks). Teiste sõnadega, paljude lihtsalt võla sissenõudmise asjade korral on hagejal/nõude esitajal võimalik saada tagaseljaotsus ilma kohtusse minemata ja kohtuotsus asjaomaselt kohtukantseleilt haldusmenetluse kaudu.

Kui nõue ei ole esitatud kindlaksmääratud rahasumma kohta, peab hageja taotlema kohtult kohtuotsuse tegemist ja kohtuotsust ei ole võimalik saada muul viisil kui kohtusse pöördumise kaudu.

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Tagaseljaotsust on võimalik teha peaaegu igat liiki asjade korral. Menetlus ei ole piiratud lepinguliste või rahaliste nõuetega, kuigi süsteem on sellistel juhtudel veelgi lihtsam. Peamised erandid hõlmavad raha laenamist.

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Ei.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Menetluse kasutamine on vabatahtlik, kuna hageja peab astuma teatud samme, enne kui talle võimaldatakse tagaseljaotsus, näiteks esitama asjaomasele kohtukantseleile vajalikud dokumendid või väljastama ja toimetama kostjale vastava avalduse ja kirjaliku kinnituse. Kui kostja ei ole vastanud hageja nõudele või on keeldunud seda tegemast ja kui hageja ei taotle otsuse tegemist tagaseljamenetluses, on hageja jaoks ainuke võimalus loobuda nõude täitmisest.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Vastavalt riikidevahelistele lepingutele kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta Iirimaa ja teiste liikmesriikide vahel (nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades, mida nüüd asendab nõukogu määrus (EL) nr 1215/2012) või sarnastele kolmandate riikidega sõlmitud lepingutele on menetlus kättesaadav, kui kostja elab teises kohtualluvuse piirkonnas. Kui kostja elab väljaspool kohtualluvuse piirkonda, peab hageja tagama, et kostjale toimetatakse dokumendid kätte nõuetekohaselt kooskõlas kohtu asjaomaste eeskirjadega, mida kohaldatakse kättetoimetamisele väljaspool kohtualluvuse piirkonda. Kui teises kohtualluvuse piirkonnas elav kostja jätab kohtusse ilmumata või nõudele vastamata, võib hageja taotleda kohtult tagaseljaotsuse kohaldamist tavapärasel viisil.

1.2 Pädev kohus

Pädev kohus sõltub asjaomase nõude laadist või summast. Hageja peaks pöörduma kohtusse, kus ta algatas menetluse, ja kohtul on võimalik kindlaks teha, kas kostja ilmus kohtusse ja vastas nõudele või mitte ning kas tähtaeg selle tegemiseks on möödunud. Kui nõude summa on väiksem kui 75 000 eurot (60 000 eurot isikukahjunõuete korral), võib hageja esitada nõude ringkonnakohtule. Kui see ületab seda summat, tuleb nõue esitada kõrgemale kohtule. Kui nõude summa on väiksem kui 15 000 eurot, tuleb nõue esitada ringkonnakohtule. Kui nõue on väiksem kui 2000 eurot, võib nõude esitada väiksemate nõuete menetluse kohaselt.

1.3 Vorminõuded

Hageja peab tagama, et ta järgib kohtu eeskirjades ette nähtud õiget menetlust. Ta peab teate menetluse kohta kostjale kätte toimetama. Kui kostja ei ilmu kohtusse või ei vasta nõudele, võib hageja taotleda tagaseljaotsuse tegemist. Kui tegemist on kindlasummalise nõudega, siis kõik, mida hageja peab tegema, on esitada maksetaotlus või -nõue, ja kui see on tehtud, on hagejal üldjuhul õigus saada asjaomase kohtu kantseleilt kohtuotsus, ilma et oleks vaja kohtumäärust või kohtuniku poole pöörduda. Asjaomase kohtukantselei töötajad kontrollivad seejärel, kas kostja on nõuet tunnistanud, kas selle tegemise tähtajad on möödunud ja kas hageja on esitanud kantseleile vajalikud tõendid, näiteks kirjaliku kinnituse kättetoimetamise kohta ja kirjaliku võlakinnituse, milles on esitatud tegelikult tasumisele kuuluv summa.

Kui nõue on täpsustamata summa kohta või kui nõue ei ole lihtsasti kvantifitseeritav, peab hageja esitama kohtule taotluse tagaseljaotsuse tegemiseks.

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Jah. Kõrgemas kohtus on asjaomane eeskiri kohtuotsuse tegemiseks mitteilumumise korral [kõrgeimate kohtute 1986. aasta eeskirjade](#) muudetud artikkel 13 ja kohtuotsuse tegemiseks vastulause esitamata jätmise korral artikkel 27. Ringkonnakohtus tuleb tagaseljaotsuse tegemise taotlusele lisada teatud dokumendid, mis hõlmavad hagidokumendi originaali ja nõude kättetoimetamise kinnitust. Lisaks peab taotlus kohtuotsuse tegemiseks olema kooskõlas vormidega 9 ja 10 nimekirjast, mis on lisatud [ringkonnakohtu 2001. aasta eeskirjadele](#). Vormid on kättesaadavad eeskirjadele lisatud nimekirjas.

Sarnaselt on piirkonnakohtu vormid kättesaadavad [piirkonnakohtu eeskirjadele](#) lisatud nimekirjas.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Ei. Kui nõude väärtus ületab 75 000 eurot (60 000 eurot isikukahjuga seotud hagide puhul), on see ringkonnakohtu nõue, ja kui see hõlmab keerukaid küsimusi, siis on soovitatav, kuigi mitte kohustuslik, küsida õigusnõustamist ja esindamist.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Esialgses nõudes tuleb märkida poolte nimed, aadressid, ja kui see on asjakohane, siis ametikoht. Selles tuleb esitada ka nõude summa, kirjeldus nõude tekkimise ja hagi põhjuse kohta ning andmed esitatud maksenõuete kohta.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Esialguses nõudes märgib hageja/nõude esitaja ära kõik nõudega seotud asjaomased üksikasjad, näiteks võlgnetav/nõutav summa, nõude tekkimise üksikasjad, sõltuvalt nõude laadist maksenõuded ja muude asjakohaste faktide kirjeldus, kui see on asjakohane, nt andmed vigastuste või kahjude kohta, saadud ravi või hagi alusest tulenevad muud negatiivsed tagajärjed.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmine

Kohus lükkab tagasi taotluse või avalduse tagaseljaotsuse tegemiseks, kui taotleja ei ole täitnud kohtumenetluse korra nõudeid. Näiteks kui dokumentide kättetoimetamise eeskirju ei ole nõuetekohaselt täidetud, jäetakse tagaseljaotsuse nõue rahuldamata.

1.5 Edasikaebamine

Kui kohus keeldub tagaseljaotsust tegemast, on selle põhjus tavaliselt see, et hageja ei ole täitnud kohtukorra nõudeid, ja seega võib hagejal olla vaja alustada uuesti, toimetades kätte uue nõude kostja vastu kooskõlas kohtukorraga.

Kostja võib taotleda tagaseljaotsuse tühistamist. Tagaseljaotsuse edukaks vaidlustamiseks peaks kostja esitama kohtule rahuldava põhjenduse, miks ta jättis kohtusse ilmumata või nõudele vastamata, ja kohus peaks veenduma, et esitatud põhjused selgitavad või põhjendavad tegematajätmist. Kui kostja vaidlustab kohtuotsuse edukalt, see tühistatakse ja kostjal on võimalus end menetluses kaitsta.

1.6 Vastuväide

Kui kohus on seisukohal, et kohtuotsus tuleks tühistada, võib kostja end menetluses kaitsta ja esitada vastulause ning asja menetlemine jätkub tavapärasel viisil.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Kui kostja esitab vastulause eeskirjadega või kohtu lubatud aja jooksul, olenevalt olukorrast, jätkub asja menetlemine tavapärasel viisil. Kohtunik määrab kindlaks, kuidas tuleb asja menetleda, kui sellega seoses on vaja mingeid juhiseid.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Vastulause esitamata jätmine võib kaasa tuua olukorra, mille puhul hageja taotletav kohtuotsus tehakse tagaseljaotsusena

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

Tagaseljaotsus on täitmisele pööratav otsus. Vt vastused punktile 1.3.d eespool.

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Kostja võib pöörduda kohtusse kohtuotsuse muutmiseks või tühistamiseks. Seda avaldust arutab sama kohus. Kohus võib kohtuotsuse tühistada, kui ta on seisukohal, et see on õigustatud, ja kui kohtuotsuse tegemisel esines rikkumisi või kui ta on veendunud, et kostjal on tegelik väljavaade nõue vaidlustada. Kummalgi poolel on võimalik esitada edasikaebus määruse suhtes, millega kohtuotsus tühistatakse või kohtuotsuse tühistamisest keeldutakse.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 25/07/2018